

กรณี ดินชนิดแข็งทับรถแบคโฮ เป็นเหตุให้ลูกจ้างขาหัก

๑. ข้อมูลสถานประกอบกิจการ/นายจ้าง

๑.๑ ชื่อสถานประกอบกิจการ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ๓

ประกอบกิจการ : รับเหมาก่อสร้าง จำหน่ายคอนกรีตผสมเสร็จ หิน วัสดุก่อสร้าง

ที่ตั้ง : สำนักงานใหญ่ ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

สถานที่เกิดเหตุ (เป็นบ่อดิน) : ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

๑.๒ มีจำนวนลูกจ้างในไซต์งานรวม ๕ คน ชาย ๕ คน หญิง - คน

แบ่งเป็นลูกจ้างรายเดือน จำนวน - คน ลูกจ้างรายวัน จำนวน ๕ คน

ลูกจ้างต่างชาติ มี ไม่มี

(กรณีมีลูกจ้างต่างชาติ)

สัญชาติ.....จำนวนรวม.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

๑.๓ กำหนดวันทำงานของลูกจ้าง.....๖.....วันต่อสัปดาห์ คือ.....จันทร์ - อาทิตย์

มีวันหยุดประจำสัปดาห์.....๑.....วัน คือ.....วันหยุดชดเชย

ทำงาน.....๑.....กะ ตั้งแต่เวลา.....๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. เวลาพัก.....๑.....ชั่วโมง คือ.....๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.

มีการทำงานล่วงเวลา.....วันต่อสัปดาห์ วันละ.....ชั่วโมง

๑.๔ สถิติการประสบอันตรายจากการทำงานของลูกจ้าง (กรณีร้ายแรง).....

๒. ข้อมูลทั่วไป/รายละเอียดและลำดับเหตุการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

๒.๑ ข้อมูลทั่วไปและสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน (เช่น สภาพอาคารหรือสิ่งแวดล้อม/เครื่องจักร/ระบบ/การจัดการ/กระบวนการผลิต/ชนิดวัสดุหรือวัตถุติด/หรืออื่น ๆ)

- สภาพอาคารหรือสิ่งแวดล้อม

บ่อดินโล่ง กว้าง มีพื้นที่ประมาณ ๑๘ ไร่ เป็นที่ลาดเชิงเขาซึ่งอยู่ในบริเวณหมู่บ้านยกเจริญ หมู่ที่ ๘ ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

รูปภาพที่ ๑ สถานที่บริเวณที่เกิดอุบัติเหตุ

รูปภาพที่ ๒ ลักษณะสภาพพื้นที่โดยรอบ

- เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ (จำนวน ชนิด ประเภท กลไกการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน ข้อมูล การตรวจสอบ บำรุงรักษา ฯลฯ) : รถแบคโฮ จำนวน ๓ คัน รถแทรกเตอร์ จำนวน ๒ คัน รถบรรทุกเทรลเลอร์ (หัวลาก) จำนวน ๒ คัน เครื่องร่อนดิน และรถบรรทุก ๑๐ ล้อ จากไซต์งานอื่นของห้างหุ้นส่วนจำกัด ๖ ซึ่งมีการเข้า-ออกตลอดเวลาเพื่อนำดินไปใช้ในการก่อสร้างในแต่ละไซต์งาน เช่น งานก่อสร้างถนน ก่อสร้างอาคาร งานถมที่ เป็นต้น

- ระบบ / การจัดการ :-

- กระบวนการผลิต (อธิบายพร้อมแผนภาพประกอบ)

ในบ่อดิน แบ่งดินออกเป็น ๒ ชนิด คือ ดินชนิดอ่อน และดินชนิดแข็ง

- ดินชนิดอ่อน เป็นดินที่มีความละเอียดสามารถใช้รถแบคโฮตักใส่เครื่องร่อนดินเพื่อคัดให้ได้ขนาดตามที่ต้องการ จากนั้นจึงตักใส่รถบรรทุก ๑๐ ล้อ เพื่อขนย้ายไปใช้ในงานก่อสร้างตามไซต์งานต่าง ๆ

- ดินชนิดแข็ง เป็นดินที่มีการทับถมเป็นเวลานานจนจับตัวกันแน่น ดินชนิดนี้ต้องมีการขุดหรือเจาะเพื่อให้ดินแตกตัวออกจากกัน เมื่อดินแตกตัวออกจากกันจะได้ลักษณะเป็นก้อน ไม่มีความละเอียด ต้องนำมาบดโดยใช้รถแทรกเตอร์ เมื่อบดแล้วต้องผ่านเครื่องร่อนก่อนนำไปใช้ในงานก่อสร้างต่อไป

ดินที่สามารถนำไปใช้ในงานก่อสร้างต้องมีขนาดหรือความละเอียดของดินขึ้นอยู่กับประเภทงานนั้น ๆ งานก่อสร้างถนน จะใช้ดินหยาบหรือที่เรียกว่า ดินลูกรัง ขนาดของดินที่ใช้ไม่เกิน ๒ นิ้ว งานถมที่จะใช้ดินหยาบเช่นกัน แต่ขนาดของดินที่ใช้ไม่เกิน ๑ นิ้ว เป็นต้น

- ชนิดของวัสดุ / ชนิดของวัสดุดิบ : ดินและดินลูกรัง
- อื่น ๆ : -

๒.๒ รายละเอียด/ลำดับเหตุการณ์ (เรียงลำดับเหตุการณ์)

วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๕ เวลาประมาณ ๑๒.๔๕ น. เกิดเหตุดินชนิดแข็งทับรถแบคโฮ พื้นที่บ่อดินติดกับที่ลาดเชิงเขา ตั้งอยู่ในหมู่บ้านยกเจริญ หมู่ที่ ๘ ตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ทำให้นาย พ อายุ ๕๔ ปี คนขับรถดังกล่าวได้รับบาดเจ็บบริเวณขา และติดอยู่ภายในห้องคนขับไม่สามารถออกมาได้เอง ผู้พบเห็นได้แจ้งหน่วยกู้ภัยใช้อุปกรณ์ตัดถ่างช่วยกันนำตัวนาย พ ส่งโรงพยาบาล

จากการสอบสวนข้อเท็จจริงผู้รับมอบอำนาจจากนายจ้างให้ข้อเท็จจริงว่า นายจ้างรับนาย พ ลูกจ้างที่ประสบอุบัติเหตุ เข้าทำงานเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ ตำแหน่งช่างซ่อมบำรุงเครื่องยนต์ มีหน้าที่ซ่อมบำรุงเครื่องรถ โดยในช่วงก่อนวันเกิดอุบัติเหตุได้มีฝนตกหนักต่อเนื่องเป็นเวลาหลายวัน และในวันที่เกิดอุบัติเหตุไม่มีลูกจ้างคนอื่นอยู่ในเหตุการณ์เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่พักเที่ยง นายจ้างจึงได้เปิดตุ๊กล่องวงจรปิดและสอบถามนายพ พบว่า ในวันและเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ นาย พ ได้ขึ้นไปขับรถแบคโฮที่จอดทิ้งไว้ ณ จุดที่เกิดเหตุ โดยรถแบคโฮมีการปรับเปลี่ยนจากหัวตักเป็นหัวเจาะ และได้ขุดเจาะดินบริเวณดังกล่าวซึ่งเป็นดินชนิดแข็ง เป็นเหตุให้ดินแตกตัวออกจากกัน เกิดการเลื่อนไหลตามความลาดเอียงของดินลงมาทับบริเวณห้องควบคุมของรถแบคโฮอย่างฉับพลันเป็นเหตุให้นาย พ ได้รับบาดเจ็บขาหักทั้ง ๒ ข้าง หลังจากเกิดเหตุได้ประสานกับหน่วยกู้ภัยในพื้นที่และใกล้เคียงเพื่อทำการช่วยเหลือและนำตัวผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล ทั้งนี้ นายจ้างได้แจ้งว่า การขุดเจาะดินชนิดแข็งในบริเวณดังกล่าว นายจ้างได้วางแผนขุดเจาะดินส่วนบนของพื้นที่ลาดเอียงออกก่อน

นาย พ ลูกจ้างผู้ได้รับบาดเจ็บ ให้การว่า ตนมีตำแหน่งหน้าที่ซ่อมบำรุงเครื่องยนต์ ไม่ได้มีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ขับรถแบคโฮ แต่อยากลองขุดเจาะดินด้วยตัวเอง จึงทำโดยพลการโดยไม่ได้แจ้งหัวหน้างานหรือเพื่อนร่วมงานทราบจนเกิดอุบัติเหตุดังกล่าว

จากเหตุการณ์ดังกล่าวลูกจ้างผู้ประสบอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บขาซ้ายหัก และเท้าขวายังอยู่ระหว่างการรักษา

รูปภาพที่ ๓ การให้ความช่วยเหลือลูกจ้างที่ประสบอุบัติเหตุ

รูปภาพที่ ๔ การลงพื้นที่สอบสวนอุบัติเหตุ และตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

๓. รายละเอียดการประสออันตรายหรือความสูญเสียหรือหยุดการผลิตจากอุบัติเหตุ

๓.๑ จำนวนผู้เสียชีวิต.....-.....คน

๓.๒ จำนวนผู้บาดเจ็บ.....๑.....คน

๓.๓ จำนวนผู้ทุพพลภาพ.....-.....คน

ค่ารักษาพยาบาล.....บาท

๓.๔ การสูญเสียทรัพย์สินหรืออาคารสถานที่/เครื่องจักรอุปกรณ์.....รถแบคโฮ ๑ คัน ได้รับความเสียหาย.....

๓.๕ อื่น ๆ -

๔. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ (ที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ เช่น อธิบายลักษณะการกระทำที่ไม่ปลอดภัย สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย หรืออื่น ๆ)

จากการสอบสวนอุบัติเหตุได้ทำการวิเคราะห์ในเบื้องต้น พบว่า สาเหตุของเหตุการณ์ในครั้งนี้ เกิดจากหลายปัจจัย ดังนี้

๔.๑ ปัจจัยด้านคน/การกระทำที่ไม่ปลอดภัย

(๑) ลูกจ้างมีหน้าที่ซ่อมบำรุงเครื่องจักร แต่แอบขึ้นขับรถแบคโฮนำไปขุดเจาะดินโดยพลการ ในช่วงเวลาพักเที่ยง โดยที่หัวหน้างานไม่ทราบและไม่ได้รับอนุญาตจากนายจ้าง

(๒) ไม่ใส่ใจในคำแนะนำหรือคำเตือนความปลอดภัย

(๓) มีการเสียบกุญแจรถทิ้งไว้ ทำให้ผู้อื่นสามารถนำไปใช้ได้

๔.๒ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม/สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย

(๑) สภาพพื้นที่การปฏิบัติงานเป็นบ่อกว้าง มีระดับความสูงต่ำไม่เท่ากัน ทำให้เกิดการพังทลายของดิน/ก้อนดิน ซึ่งอาจตกลงมากระแทกหรือกระทบกับร่างกายได้รับบาดเจ็บ

(๒) จุดที่เกิดอุบัติเหตุเป็นกองดินที่มีความสูงประมาณ ๑๐ เมตร มีลักษณะลาดเอียง ประกอบกับช่วงวันเกิดอุบัติเหตุมีฝนตกหนักต่อเนื่อง ทำให้ดินชุ่มน้ำ จนน้ำหนักของมวลดินเพิ่มขึ้นและแรงยึดเกาะระหว่างมวลดินลดลง ดินอาจมีการเลื่อนไหลลงมายังพื้นด้านล่างอย่างช้า ๆ หรือฉับพลันได้

- ๕ -

๔.๓ ปัจจัยอื่น ๆ (เช่น การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยฯ)

(๑) นายจ้างไม่จัดให้มีมาตรการควบคุมดูแลเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้างตลอดระยะเวลาการทำงาน โดยนายจ้างไม่มีการจัดแบ่งพื้นที่การทำงานสำหรับงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรไว้เป็นสัดส่วน ทำให้ลูกจ้างผู้ได้รับบาดเจ็บซึ่งเป็นช่างซ่อมบำรุงต้องเข้าไปทำงานในพื้นที่อันตราย

(๒) นายจ้างไม่มีการกำหนดเขตอันตรายในบริเวณพื้นที่ที่อาจมีการพังทลายของวัสดุ และไม่ติดป้ายเตือนอันตรายบริเวณพื้นที่ดังกล่าว

๕. ข้อเสนอแนะหรือมาตรการสำหรับการแก้ไขป้องกัน

๕.๑ ข้อเสนอแนะหรือมาตรการแก้ไขป้องกันที่เหมาะสม (เฉพาะเจาะจงแต่ละกรณี)

(๑) มีมาตรการป้องกันการใช้เครื่องจักร/อุปกรณ์โดยพลการ/ไม่ได้รับอนุญาต

(๒) มีการเน้นย้ำขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยให้ลูกจ้างก่อนเริ่มปฏิบัติงาน

(๓) กำหนดเขตอันตราย ห้ามบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่อันตราย

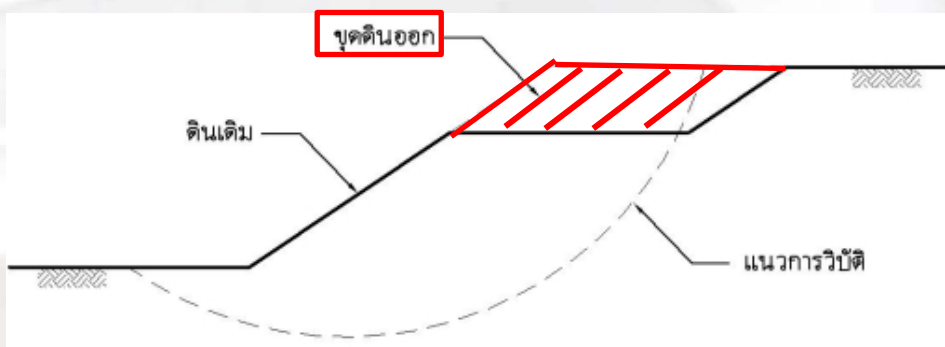
(๔) นายจ้างควรมีมาตรการให้มีการวิเคราะห์ประเมินอันตรายสภาพพื้นที่ก่อนที่จะอนุญาตให้ลูกจ้างเข้าทำงาน เนื่องจากลักษณะการทำงานที่มีสภาพการทำงานเกี่ยวข้องกับดิน จะมีการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่การทำงานตลอดเวลา เช่น กรณีเกิดฝนตกโอกาสที่จะมีน้ำใต้ดินซึมออกมา เกิดช่องว่างทำให้ดินพังทลายได้สูง จึงควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการทำงานและวางมาตรการที่เหมาะสมในแต่ละวัน

(๕) ให้เน้นย้ำการควบคุมผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าพื้นที่อันตราย กำหนดพื้นที่ควบคุม โดยต้องมีระบบการอนุญาตเข้าทำงานในพื้นที่อันตราย/พื้นที่ควบคุม มีบัตรอนุญาตเข้าทำงานในส่วนต่าง ๆ มีการกำหนดมาตรการควบคุมพื้นที่

๕.๒ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

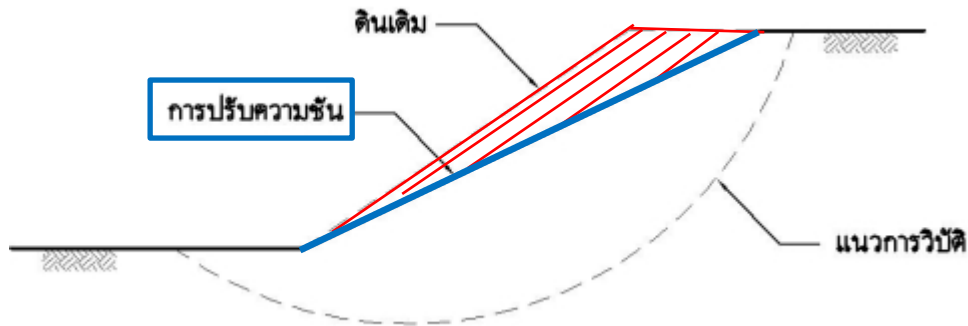
การปรับความลาดชันของดินเพื่อป้องกันการพังทลายหรือการเลื่อนไหลของดิน มี ๓ วิธี ดังนี้

(๑) การขุดเจาะดินส่วนบนของพื้นที่ลาดเอียงเพื่อลดการกระทำ

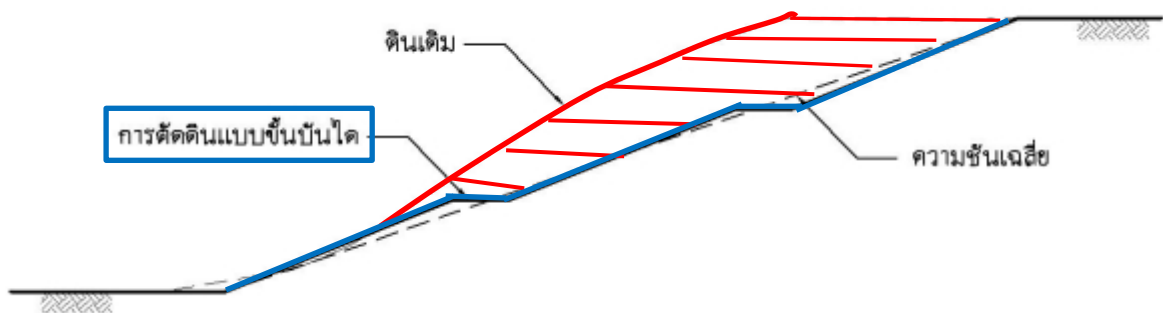
รูปภาพที่ ๕ วิธีการขุดเจาะดินส่วนบนของพื้นที่ลาดเอียง

(๒) การปรับความชันของพื้นที่ลาดเอียง

รูปภาพที่ ๖ วิธีการปรับความชันของพื้นที่ลาดเอียง

(๓) การตัดดินเป็นขั้นบันได ซึ่งค่าความชันเฉลี่ยสำหรับการตัดลาดเอียงเป็นแบบขั้นบันไดคำนวณ โดยใช้มุมเอียงที่ลากฐานล่างสุดไปยังส่วนบนสุดของพื้นที่ลาดเอียง

รูปภาพที่ ๗ วิธีการตัดดินเป็นขั้นบันได

๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ (ระบุ พ.ร.บ. พร้อมมาตราที่เกี่ยวข้อง/กฎกระทรวงพร้อม ข้อที่เกี่ยวข้อง)

๖.๑ พ.ร.บ.ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.๒๕๕๔

มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานใด โดยมีการตรวจสอบหรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

๖.๒ กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในสถานที่ที่มีอันตรายจากการตกจากที่สูงและที่ลาดชัน จากวัสดุกระเด็น ตกหล่น และพังทลาย และจากการตกลงไปในภาชนะเก็บหรือรองรับวัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๒ นายจ้างต้องจัดให้มีข้อบังคับและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยในการทำงานในที่สูง ที่ลาดชัน ที่อาจมีการกระเด็น ตกหล่น หรือพังทลายของวัสดุสิ่งของ และที่อาจทำให้ลูกจ้างพลัดตกลงไปใน ภาชนะเก็บหรือรองรับวัสดุ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การระบุอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน การวางแผนการปฏิบัติงาน และการป้องกันและควบคุมอันตราย รวมทั้งต้องอบรมหรือชี้แจงให้ลูกจ้างได้รับทราบ ก่อนเริ่มปฏิบัติงานและควบคุมดูแลให้ลูกจ้างปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และต้องมีสำเนาเอกสารดังกล่าวไว้ให้ พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้

ข้อ ๑๗ นายจ้างต้องกำหนดเขตอันตรายในบริเวณพื้นที่ที่อาจมีการกระเด็น ตกหล่น หรือพังทลายของ วัสดุสิ่งของ และติดป้ายเตือนอันตรายบริเวณพื้นที่ดังกล่าว พร้อมทั้งจัดให้มีมาตรการควบคุมดูแลเพื่อให้เกิด ความปลอดภัยจนกว่างานจะแล้วเสร็จ

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานบริเวณใกล้เคียงหรือทำงานในสถานที่ที่อาจมีการกระเด็น ตกหล่น หรือพังทลายของวัสดุสิ่งของ นายจ้างต้องจัดให้มีมาตรการควบคุมดูแลเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ ลูกจ้างตลอดระยะเวลาการทำงาน

ข้อ ๒๐ ในบริเวณที่เก็บหรือกองวัสดุสิ่งของที่อาจทำให้เกิดอันตรายจากการตกหล่น หรือพังทลายของ วัสดุสิ่งของดังกล่าว ให้นายจ้างจัดเรียงวัสดุสิ่งของให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย ทำพนักกัน หรือใช้วิธีการอื่นใด เพื่อป้องกันอันตรายจากการตกหล่นหรือพังทลายของวัสดุสิ่งของนั้น

ในกรณีที่มีการเคลื่อนย้ายวัสดุสิ่งของตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดให้มีมาตรการป้องกันอันตราย จาก การตกหล่น หรือพังทลายของวัสดุสิ่งของที่จะทำการเคลื่อนย้ายนั้นด้วย

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในท่อ ช่อง โพรง บ่อ หรือสถานที่อื่นใด ที่อาจเกิดการ พังทลายได้ ให้นายจ้างจัดทำพนักกัน ค้ำยัน หรือใช้วิธีการอื่นใดที่สามารถป้องกันอันตรายจากการพังทลายที่ อาจเกิดขึ้นนั้นได้

๗. ผู้สอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุฯ (ระบุชื่อ-สกุล ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง พร้อมระบุหน่วยงาน)

ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานเขต ๕

กองความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน